

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 39 Fylke: Møre x Romsdal
 Tilleggsspørsmål nr. Herad: Bremsnes
 Emne: Høgfidsmat ved familiefester. Bygdelag: øyene
 Oppskr. av: Johan Kjørvi Gard:
 (adresse): Langøyneet pr. Kr. sundu G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

A. Fødsler.

1. Så langt tilbake jeg har hørt om var skikken den at slektninger, venninner og naboe kom med mat og gaver.
2. De nærmeste slektninger ofte enkeltvis, men venninner gjerne flere sammen.
3. Disse siste passet da gjerne ikke å ha med det samme.
4. Ikke noen bestemt dag, men oftest i tidligst lag.
5. En gang, som regel.
6. Rømmegrøt var det vanlige før, men nå blir det også - og mer og mer - brukt bløtkaker, dessetter, frukt o.l.
7. Bare en gang.
8. Komme, (rømgrautskomme) stentøyterrin.
9. Sengemat.
10. Kona selv, - i nødfall andre.
11. Ikke høvelig at mannen var med.
12. Skulle ha traktering. - Barselkona ordner seg gjerne en tid i forveien og baker opp småkaker som er til bruk når de kommer med sengemat.
Kaffe, sjokolade og småkaker. - De skulle også smake på det de selv hadde med.
13. Ikke noe særskilt navn her.
14. Ikke noe etterpå selskap.
15. Ikke bære til gifte, men helst.

16. Det ikke sikkert, men tror helst i tiden etter Jorriige verdenskrig.
17. Gjæne en liten gave, et par labber, strikket hue, trøye o.l.
18. Det samme nå også, men nå mere kjøpteting.
19. Dapslag har vært holdt så lenge jeg minnes.
Fadderne og besteføldrene til barnet var med.
20. Ikke borsel, med det mener en her helst fødselen.
Vært i barneåp, sier en helst.
21. De nærmeste og venner sender gjæne blomster.
Føddrene gir gjæne fadder-gaver. - Får brukelig med pengegave, gjæne noen kroner satt inn på "boks". Ikke noen forskjell på beløp for den som bar.
23. Pengegaver også nå, men ofte en liten ting til barnet. Kopp, brús, skje (sølv). helst.

B. Fødselsdag.

24. Ofte for barn, sjelden for voksne.
25. For voksne helst ved runde tall, fra 50 o. sv.
26. En bar slektninger og venner, sjeldnere ubudne, men de er gjæne svært velkomne.
27. Barna gir hverandre gaver, sjeldnere de voksne.
28. Barna helst sjokolade, nå sjokolade, brús, kaker.
29. Helst bløtkake + sjokolade.

C. Konfirmasjon.

30. I eldre tider gjæne med en enkel tilstelning for de aller nærmeste.
31. Fra jorriige verdenskrigs slutt husker jeg konfirmasjons-selskaper, og de har økt på, slik at de nå har store dimensjoner. Selve konfirmasjonsdagen er det de nærmeste og ofte prest og eller lever. - Andre dager blir de andre som har sendt gaver og blomster bedt.

32. se 31.

33. Venner og kjennings ar foreldrene gir gjerne gaver og eller blomster.

34. En sender gjerne gaven for konfirmasjonsdagen, og disse givene blir da best til selskap.

35. Ikke bestemme retter, men såvidt viles her alltid kjøttrett (hvis det kan skaffes) til middagen.

D. Bryllup.

36. Ikke alminnelig med forlovelsesgjesterbud for, men

37. oftere nå.

38. Nattholdskredsen, en fiskerett, gjerne lutefisk. Bryllupsdagen frokost, middag (fiskeballer + steik), kaffe + bløtkake, rømmegrøt om natta.

C. Rømmegrøt, selvsagt.

2de dagen gjerne frokost, kjøttuppe (sodd) til middag, kaffe og kaker.

3de dagen, lite lag for hjelpene.

41. Har ikke hørt at bemanden samlet inn kjøtt, når han ba til bryllups.

42. Bening.

43. Tok med seg bening^{en} når de gikk til bryllupet, eller sendte noen med den kvelden før; her har det helst vært kaker, bløtkaker.

44. Nei.

45. Har ikke hørt "Fjennkveld" nevnt her.

Kvelden før bryllupet kalles her nattholdskveld.

46. Koker med hjelper stod for middagsmaten, gjerne en annen "matmor" ordnet med smøi-brød og kaker, og hien ordnet med en smak i bømmene til å ha med hjem.

47. Ja, ofte 2-dagers bryllup.

48. Ja, oftere nå enn før.

49. Det hender av og til, men da har de gjerne et selskap for de som har "hüsket" dem når de kommer hjem.

50. se. 49.

51. Gjærne ikke fest på årsdagen, ikke før med sølobryllup.

E. Gravøl.

52. Naboer, slekt og venner. En av de nærmeste slektinger bad.

53. En dag vanlig her.

54. Frokost før en drog til kirken; middag når en kom fra kirken; Kaffe før en drog hjem. Ved langbord.

55. Har ikke hørt om mat som ikke kunde nyttes.

56. Det ikke å ha hørt noe særskilt navn på hovedmåltidet.

57. I nærmeste større hüs.

58. Gjæstene har sendingene med seg.

59. Nei.

60. Ikke kjent her.

61. Nei.

62. Jeg har ikke hørt om flere dagers gravøl her i øiene.
63. En må visst langt tilbake når det gjelder alkohol-
brukt i gravøl. - Jeg har ikke hørt om det her.
64. Fallers bot.
65. Omtrent som Jot, Renskjæ entelær, idet en nå
ofte sløyfer koktmat (middag).
66. Alkohol nyttes ikke i begravelser.
67. Fallers bot her.
68. Svært sjelden med skriftlig innbydelse.
69. Har næst brukt så lenge jeg kan minne (50 år).

F. Nye fester.

70. — Eggedosis og bris og kjeks.
71. Morsdagen like feiret. Begynte med morsfest
ca. 1920, men er nå mindre.
72. Farsdagen feires ikke.
73. Huskes gjerne mot med en blomst eller klåtørke.
74. Der avsettes kaker til morsdagen.
75. Gjennom avisene.